Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Ecologische quickscan

Slikkebaardweg 1 te Heino

In het kader van verbouwing schuur tot woning

Uitvoering	Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	Bureau voor Planvorming & Advies/Mevr. Mulderije
Locatie	Slikkebaardweg 1 8141 MK Heino
Datum	11 september 2019

INHOUD

1 Inleiding **3**

1.1 Aanleiding en doel

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

1.3 Opzet onderzoek

1.4 Kwaliteitsborg

2 Resultaten beschermde flora en fauna **7**

2.1 Vaatplanten

2.2 Broedvogels

2.3 Vleermuizen

2.4 Grondgebonden zoogdieren

2.5 Overige soorten

3 Mogelijke effecten en aanbevelingen **12**

3.1 Vaatplanten

3.2 Broedvogels

3.3 Vleermuizen

3.4 Grondgebonden zoogdieren

3.5 Overige soorten

3.6 Algemeen

4 Gebiedsbescherming **15**

4.1 Natuurnetwerk Nederland

4.2 Natura 2000

5 Conclusies **18**

5.1 Overzicht van de bevindingen

5.2 Conclusies en aanbevelingen

6 Wettelijk kader **20**

6.1 Inleiding

6.2 Gebiedsbescherming

6.3 Soorten bescherming

6.4 Rode lijsten

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van mevr. Mulderije voerde Ruimte voor Advies een quickscan Wet natuurbescherming uit aan de Slikkebaardweg 1 te Heino. De initiatiefnemer heeft het voornemen om op de onderzochte locatie de aanwezige oude schuur te verbouwen tot woning. Op de locatie wordt een extra bestemming 'wonen' gerealiseerd. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden houden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en –beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Naast de soortbescherming is een beoordeling gemaakt van de gebiedsbescherming en is een inschatting gemaakt van de ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzoekslocatie betreft een ca. 1.600 m^2 gebied aan de Slikkebaardweg 1 te Heino, gemeente Raalte (zie afb. 1.1 en 1.2). De bebouwing bestaat uit een ouwe agrarische schuur met rietendak, grote luiken en een houten constructie aan de binnenkant. De muren bestaan uit enkelsteens muren. Het rietendak heeft aan de binnenkant geen betimmering. In de schuur is een bovenverdieping gebouwd die als opslagzolder dient. De schuur wordt hedendaags als opslagschuur gebruikt. De voorzijde en het linker deel van de schuur is verhard met betonklinkers. De overige delen zijn onverhard. De achterzijde en rechterzijde maken deel uit van de paardeweide. De oude schuur wordt omgebouwd tot woning waarbij geen sloopwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Alle ingrepen vallen onder de noemer "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting".

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 11 september 2019 bezocht door K. Wegerif, ecoloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten, zoals huismus, vleermuizen en marters. Het locatiebezoek is onder zonnige omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 17 ^{0}C en matige wind uit het westen.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soortenstandaarden en kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente, provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

1.5 NDFF-gegevens

Voorafgaand aan het onderzoek is de locatie onderzocht via de NDFF. De waarnemingen van de laatste 5 jaar in een straal van een kilometer zijn onderzocht op het voorkomen beschermde soorten. Op het plangebied zelf zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten. De dichtstbijzijnde waarneming is bekend van een kwartel, waargenomen in 2015 op 200 m afstand. Langs de Kluinhaarsweg en het kanaal zijn veel vleermuissoorten waargenomen, zoals de ruige dwergvleermuis en de gewone dwergvleermuis. Op dit zelfde tracé zijn veel vogelsoorten waargenomen, zoals geelgors, braamsluiper, bosrietzanger, grasmus, spotvogel en tjiftjaf. Van de steenmarter is op 900m afstand een waarneming bekend uit 2014. Ook is er een waarneming bekend van de otter, deze werd waargenomen in het kanaal aan de noordzijde van het plangebied. Waarnemingen van overige bechermde soorten zijn niet bekend in een straal van 1 kilometer.

Afb. 1.1: Luchtfoto onderzoekslocatie (rood kader) aan de Slikkebaardweg 1 te Heino met de te verbouwen schuur (onderbroken kader). Bron ondergrond: GoogleMaps2019.

Afb. 1.2: Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Heino. Bron ondergrond: GoogleMaps2019

2 RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

Het voorste deel van de schuur is verhard met betonklinkers, evenals de eerste meter aan de noordkant van de schuur. De rest van het onderzoeksgebied is onverhard. Echter wordt de oost- en zuidzijde gebruikt als paardeweide. Doordat dit deel als paardeweide wordt gebruikt komt hier voornamelijk gras voor. In het weiland en om de schuur komen enkele algemene plantensoorten voor zoals smalle weegbree, brandnetel, bastaardwederik en ridderzuring. Voor het huis, aan de zuidzijde van de schuur staat een grote tamme kastanje. Verder is de paardenweide omringd door een singel met gemengde boomsoorten. Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Ook zijn geen muurplanten aangetroffen op de planlocatie. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Door het huidige beheer in combinatie met het intensieve gebruik van het perceel en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt.

Huismus

De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking zoals groenblijvende struiken en klimplanten, plekken voor stofbaden en drinkwater. De schuur is constant open door de aanwezigheid van katten in de schuur. Deze katten worden gevoerd op zolder en dit is de verblijfplaats van deze katten. Doordat de deur constant open is hebben vogels ook altijd invliegmogelijkheden. In en rondom de schuur zijn geen huismussen waargenomen. Ook werden geen huismussen nesten waargenomen. Het dak is geen pannendak met dakbeschot wat veelal door huismussen wordt gebruikt als verblijfplaats. Het rietendak bevat ook geen gaten die kunnen worden gebruikt als nestlocatie. De bebouwing is in theorie geschikt doordat de deur van de schuur altijd open staat. Echter wordt niet verwacht dat huismussen voorkomen op de onderzoekslocatie door het ontbreken van nesten, afwezigheid van sporen en de aanwezigheid van de katten in de schuur. Nader onderzoek naar huismussen is derhalve niet nodig.

Gierzwaluw

Het dak van de schuur biedt geen potentieel geschikte locatie die kan dienen als nestplaats voor gierzwaluwen. De gierzwaluw heeft een vrije uitvliegroute van minimaal 3 meter onder de uitvliegopening van het nest en minimaal 1 meter breed nodig, omdat ze niet direct vanuit het nest kunnen opstijgen en zich daarom eerst naar beneden laten vallen. Daarnaast mogen er geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.

aanwezig zijn. De schuur heeft geen pannendak of dakbeschot waardoor geschikte nestlocaties ontbreken. Ook is de ligging achteraf waardoor het voor gierzwaluwen niet aantrekkelijk is als vaste rust- en verblijfplaats.

Boerenzwaluw

In de schuur zijn enkele nesten waargenomen van de boerenzwaluw. Ook werden veel uitwerpselen gevonden onder een stellage die waarschijnlijk als rustplaats wordt gebruikt door jonge boerenzwaluwen. Boerenzwaluwen kunnen in de schuur doordat de deur altijd openstaat. De nesten zijn op plaatsen gebouwd waar de katten niet bij kunnen komen. Op het moment van de locatie bezoek werden geen boerenzwaluwen aangetroffen. Mogelijk zijn deze al naar het zuiden vertrokken voor hun overwintering of zijn de nesten oude nesten. De nesten van de boerenzwaluw zijn jaarrond beschermd categorie 5, dat betkent dat de vogels ieder jaar terug keren naar de zelfde locatie maar wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Overige jaarrond beschermde nestplaatsen

De schuur biedt in potentie geen jaarrond beschermde nest- en verblijfplaatsen voor overige soorten, zoals slechtvalk of grote gele kwikstaart. De kans dat in de nabije toekomst deze schuur als broedplaats wordt gebruikt door vogels met jaarrond beschermde nesten is nihil. De te slopen schuur is ook voor de kerkuil en steenuil ongeschikt door het ontbreken van een uilenkast. Ook werden geen uilen sporen waargenomen, zoals krijtsporen of braakballen.

Overige broedvogels

In de schuur zijn twee nesten waargenomen van vermoedelijk witte kwikstaart of zwarte roodstaart. Op het moment van de locatie bezoek waren deze vogels niet aanwezig, waarschijnlijk waren deze vogels vertrokken naar hun overwinteringslocatie. In de bomen aan de rand van het onderzoeksgebied zullen hoogstwaarschijnlijk broedgevallen voorkomen van algemene broedvogels, zoals roodborst, houthuif of winterkoning. Tijdens het veldbezoek werden geen broedgevallen aangetroffen. Deze kunnen tijdens het broedseizoen wel aanwezig zijn. Van de meeste broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied, zijn beschermd.

Verblijfplaatsen

De schuur gevat geen golfplaten of pannendak met dakbeschot maar een rieten dak waardoor het dak ongeschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Verder zijn de muren enkelsteens zonderspouw waardoor ook de muren ongeschikt zijn als verblijfplaats. Daarnaast bevatten de muren ook geen holtes of spleten waar vleermuizen zouden kunnen binnentreden. Vleermuizen kunnen wel de schuur binnentreden door de openstaande deur. Echter door de openstaande deur, het openstaande raam boven en de kieren door de luiken is de binnezijde ook niet tochtvrij en

donker. Door de tocht kan er voor vleermuizen geen geschikt micro-klimaat ontstaan. Ook zorgt de intreding van licht op deze plaatsen voor verstoring voor de vleermuizen. Binnen het gehele plangebied zijn geen sporen, zoals mest en afgebeten vlinder- en/of vliegenvleugels aangetroffen.

Foerageergebied en vlieg- en mitigatieroutes

Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. De bomen en overige begroeiing rondom het plangebied maken mogelijk onderdeel uit van een foerageergebied van vleermuizen. Echter blijft deze begroeiing ongemoeid, waardoor ook na de werkzaamheden het plangebied geschikt blijft als foerageergebied. Het plangebied zelf vormt geen schakel als vlieg- en mitigatieroute, mogelijk wel de begroeiing langs het plangebied maar deze blijft behouden. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening te worden gehouden met lichtverstoring op het foerageerbied en de vliegroute.

Licht

Tijdens de werkzaamheden dient lichtverstoring te worden voorkomen. Het gebruik van licht na zonsondergang kan het mogelijke foerageergebied en vliegroute van vleermuizen rondom de begroeiing verstoren. Ook met de nieuwe inrichting moet rekening worden gehouden met kunstmatige lichtbronnen om lichtverstoring te voorkomen. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat er geen verstoring van strooilicht plaatsvindt. Werken met vleermuisvriendelijke verlichting en maak de verlichting dynamisch. Te allen tijde moet de verlichting naar beneden gericht zijn om verstoring door middel van strooilicht te voorkomen.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder “grondgebonden zoogdieren” worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. Binnen het plangebied zijn nergens sporen die duiden op aanwezigheid van steenmarter (latrines, prooiresten, krabsporen, eierschalen) aangetroffen. Ook boommarter en beschermde kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) komen met zekerheid niet voor. De boommarter prefereert aaneengesloten houtopstanden waarvan hier geen sprake is. De kleine marterachtigen zijn onder andere afhankelijk van voldoende ruigtebegroeiing en houtwallen om te jagen, rusten en zich te kunnen verplaatsen tussen verschillende onderdelen van hun leefgebied.

Algemene kleine zoogdiersoorten, zoals veldmuis, bosmuis, bruine rat en huisspitsmuis, komen vrijwel zeker voor in het onderzoeksgebied. De begroeiing rondom het terrein zijn ook erg geschikt voor de egel, haas en konijn. Voor deze soorten geldt in de Provincie Overijssel een vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ook verandert deze begroeiing niet na de werkzaamheden en blijven geschikt leefgebied. Er zal mogelijk alleen tijdelijke verstoring ontstaan door bouwwerkzaamheden. Overige beschermde of bijzondere grondgebonden zoogdiersoorten zijn uit te sluiten wegens het ontbreken van potentieel leefgebied.

Steenmarter

De voornaamste beschermde soort die op voorhand mogelijk verwacht wordt is de steenmarter. Steenmarters maken graag gebruik van gebouwen en schuren. Mede doordat de schuur altijd open staat. Daarom is de te verbouwen schuur uitgebreid onderzocht van zowel buiten- als binnenzijde. De schuur was geheel inspecteerbaar en is uitgebreid onderzocht. Van de soort zijn dan ook geen sporen aangetroffen in de vorm van latrines, prooiresten, krabsporen, eierschalen.

Boven op de zolder werden eieren gevonden van vermoedelijk kippen, ook werden enkele kippenveren gevonden. Wanneer steenmarters voor zouden komen zouden deze eieren en kippen al gepredeerd zijn. Dit zelfde geldt voor de vogelnesten op locatie. Op enkele plekken zijn nesten aanwezig waar steenmarters gemakkelijk bij komen. Wanneer de steenmarter aanwezig zou zijn zouden deze nesten niet succesvol zijn, en aan de hoeveelheid uitwerpselen boven de stelage waren de nesten wel succesvol. Daarnaast zijn de katten in de schuur een storende factor voor de steenmarters. Katten en steenmarters gaan Door de combinatie van deze factoren met de afwezigheid van de sporen en de aanwezigheid van eieren en nesten wordt niet verwacht dat de steenmarter voorkomt in de te verbouwen schuur. Nader onderzoek naar de steenmarter is derhalve niet aan de orde.

Bunzing, hermelijn en wezel

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn in Nederland bij wet beschermd. Ten tijde van het onderzoek is de vrijstelling van bovengenoemde kleine marterachtigen komen te vervallen in de provincie Overijssel. Voor deze soorten geldt het zelfde als voor de steenmarter: door de afwezigheid van sporen en door de aanwezigheid van hele eieren, nesten en katten worden de soorten niet verwacht.

Algemeen voorkomende soorten

Algemeen voorkomende zoogdierensoorten zoals huismuis, huisspitsmuis en haas komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

2.5 Overige soorten

In de poel in de paardenwei komen mogelijk kleine vissoorten voor. Ook kan deze poel onderdeel zijn van voortplantingshabitat van amfibieën. Deze poel blijft echter ongemoeid en blijft tijdens en na de werkzaameheden zijn functie behouden. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van reptielen en beschermde ongewervelden (libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten. Het begroeide deel aan de rand van het projectgebied is echter wel geschikt als landhabitat voor enkele veelvoorkomende amfibieën (bruine kikker en gewone pad). Voor deze soorten geldt ook een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

Afb. 2.1: Nesten van waarschijnlijk zwarte roodstaart of witte kwikstaart in de schuur. Mogelijk zijn dit oude nesten. Tijdens het locatiebezoek zijn geen vogelswaargenomen.

Afb. 2.2: Eén van de boerenzwaluw nesten in totaal zijn 3 nesten waargenomen van de boerenzwaluw.

Afb. 2.3: Op zoder werden (oude) kippeneieren gevonden. De hele eieren duidt op de afwezigheid van marterachtigen.

Afb. 2.4: De schuur wordt momenteel gebruikt als opslagschuur.

Afb. 2.5: het dak sluit bijna naadloos aan de muren waardoor kieren of holtes ontbreken die geschikte verblijfplaatsen kunnen zijn voor vleermuizen.

Afb. 2.6: De acherzijde van de schuur. Op de paardeweide komen alleen algemene soorten voor, zoals ridderzuring.

3 MOGELIJKE EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

3.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

3.2 Broedvogels

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van huismus of gierzwaluw.

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of nesten waargenomen van de huismus. Er wordt niet verwacht dat de huismussen gebruik maken van de schuur. Ook het dak is ongeschikt als verblijfplaats van huismussen. Ook van uilen is de aanwezigheid uitgesloten, er zijn geen uilenkasten aanwezig en sporen ontbreken. Daarnaast zijn er katten aanwezig die de nesten van uilen kunnen predateren. De stal is ongeschikt voor de gierzwaluw. De ligging en de bouwstijl van de stal zorgen ervoor dat gierzwaluwen zich hier niet zullen vestigen. Negatieve effecten op deze soort zullen niet optreden. De stal is niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor uilen.

In de schuur zijn een drietal (oude) nesten van boerenzwaluwen vastgesteld. Deze nesten van boerenzwaluwen zijn jaarrond beschermd doordat ze ieder jaar terug keren naar de zelfde locatie. Echter bevatten de vogels wel tot voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen wanneer de nesten verdwenen zijn. Na de werkzaamheden is de schuur niet meer geschikt als nestlocatie voor de boerenzwaluw. Doordat de nesten jaarrond beschermd zijn, de vogels terugkeren en de schuur niet meer geschikt is na de werkzaamheden dienen er alternatieven te worden aangeboden. Deze alternatieven kunnen worden geplaatst in de paardenstal aan de noordkant van de schuur. Geschikte alternatieven zijn te vinden op Vivara.nl. Voor de drie broedlocaties dienen ook weer drie kasten met enige ruimte uit elkaar te worden terug geplaatst in de paardenstal.

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals witte kwikstaart, merel, winterkoning, zwarte roodstaart, roodborst mogelijk in en rondom de schuur. De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren van broedgevallen van algemene broedvogels. Door geluid en trillingen kunnen vogels hun nest verlaten. Ook worden de nesten die nu aanwezig zijn van algemene zangvogels verlaten. Het is van belang om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten. Houdt tijdens het broedseizoen bij voorkeur een verstoringsvrije zone van enkele meters rond de begroeiing aan en snoei de begroeiing sterk terug voorafgaand aan het broedseizoen om broedgevallen te voorkomen. Tijdelijke verstoring is onder de Wet natuurbescherming toegestaan, maar voorkom dat nesten door de ouders permanent verlaten worden. Het broedseizoen is geen vaste periode maar, voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere broedgevallen zijn wel mogelijk vooral van de houtduif.

3.3 Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaats

De schuur is ongeschikt als vaste- rust en verblijfplaats voor vleermuizen. Gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis of de laatvlieger gebruiken deze schuur met zekerheid niet als zomer-/ paar-/ kraamverblijf. De stal bevat geen spouw, geen pannendak met dakbeschot en de binnekant van de schuur is niet donker en tochvrij. De verbouwinswerkzaamheden leiden niet tot het verstoren, aantasten of vernielen van jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Nader onderzoek naar vaste rust- of verblijfplaatsen is derhalve niet aan de orde.

Vaste vlieg- en migratie route en essentieel foerageergebied

Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Echter zal na de ontwikkeling het plangebied ook nog geschikt zijn als foerageergebied. Mogelijk wordt er aan de rand van het plangebied, langs het bosrijke gedeelte gefoerageerd door vleermuizen. Echter blijft deze begroeiing ongemoeid. Nader onderzoek naar essentiële foerageergebieden of vaste vliegroutes is derhalve niet nodig. Echter is het vanuit de zorgplicht van belang dat het mogelijke foerageergebied en vliegroute niet wordt verstoord door licht om de functionaliteit van het foerageergebied te waarborgen.

Lichtverstoring

Mogelijk leidt een eventuele toename van lichtverstoring tot aantasting van de functionaliteit van foerageergebied en/of vliegroute. Dit is te voorkomen door spaarzaam te zijn met verlichting en het aangepast toepassen van verlichting op een zodanige manier dat er geen sprake is van tijdelijke of permanente toename van lichtintensiteit. Beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter, voorkom uitstraling met behulp van aangepaste armaturen of pas amberkleurige verlichting (zogenaamde 'batlampen') toe. Ook dient de verlichting te allen tijde naar beneden gericht te zijn om verstoring te voorkomen.

Ook kan tijdens de werkzaamheden lichtverstoring optreden. Door uitstraling van eventuele bouwlampen en andere verlichting te voorkomen wordt verstoring op het leefgebied van de vleermuizen voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door toepassen van afschermende armaturen en beperken van verlichtingshoogte. Van mogelijke lichtverstoring van vleermuizen is uitsluitend sprake in de actieve periode van vleermuizen, grofweg tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april - november.

Nader onderzoek naar vliegroute en foerageergebied is niet nodig indien de functionaliteit gegarandeerd blijft met het toepassen van aangepaste verlichting.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Op voorhand worden steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) verwacht. Echter na inspectie zijn geen sporen waargenomen van dergelijke soorten. Ook is na het veldbezoek de aanwezigheid van marterachtigen in de schuur onwaarschijnlijk gebleken door de aanwezige eieren en de aanwezige katten. Hierdoor worden effecten op vaste rust-/voortplantingsplaatsen en ander essentieel leefgebied van steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn niet verwacht.

Op de planlocatie worden voornamelijk kleine, zeer algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt. Vaste rust- en voortplantingsplaatsen of ander belangrijk leefgebied van haasachtigen en eekhoorn ontbreken. De bestemmingsplanwijziging en voorgenomen ingrepen hebben geen effect op beschermde zoogdieren of hun leefgebied. Nader onderzoek naar beschermde zoogdiersoorten is derhalve niet aan de orde.

3.5 Overige soorten

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. De aanwezige poel die aanwezig is in de paardenweide blijft behouden en ongemoeid. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Voor enkele zeer algemene soorten heeft de provincie Overijssel een algemene vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend.

3.6 Algemeen

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig;
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en moet contact opgenomen worden met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.
- *Extra: Ruimte voor Advies promoot natuur in stad & land. Zo is het op erven in het buitengebied vaak met relatief weinig moeite mogelijk om huismussen, vleermuizen, zwaluwen en andere dieren een plek te geven. Breng bijvoorbeeld nestvoorzieningen en andere verblijfplaatsen aan, pas inheemse beplanting toe, wees terughoudend met verlichting en bestrating en royaal met groen.*

4 GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt op circa 750 meter afstand van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde deelgebied, is het deelgebied Landgoederen Salland. Kernkwaliteiten van dit deelgebied zijn voornamelijk hoogveentjes, vochtige schraalgraslanden, berkenbroekbossen en vochtige heides. Voor dit deelgebied is geen uitbreidingsdoelstelling. Wel zijn er kwaliteitsverbeteringdoelstellingen. De kernkwaliteiten komen niet binnen of rondom het plangebied voor. Ook zullen de werkzaameheden geen invloed hebben om de kernkwaliteiten door bijvoorbeeld het aantasen van de grondwaterstand. Ook door het ontbreken van landschappelijke verbinding en door de afstand worden geen negatieve effecten verwacht op de kernkwaliteiten van het NNN.

4.2 Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt op circa 8,5 km afstand ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Vecht- en Beneden-Reggegebied' (zie afb 4.2). Er wordt niet verwacht dat de voorgenomen activiteiten van invloed zijn op de doelstellingenen, habitattypen en habitatsoorten van het Natura 2000-gebied. Gezien de afstand, de aard van de voorgenomen activiteiten en het ontbreken van vebindingen tussen het natuurgebied en het plangebied worden er geen netatieve effecten verwacht. Nader onderzoek naar de effecten op het Natura 2000-gebied is niet aan de orde.

Bij de voorgenomen activiteiten zijn geen grote sloop- of bouwwerkzaamheden gemoeid. Hierdoor zal er niet met groot materieel worden op- en aangereden dat leidt tot een toename van stikstofuitstoot. Ook zal het bestemmingsverkeer naar de woning niet veranderen. De eigenaar woont nu namelijk in het oudelijk huis tegenover. Voor deze toekomstige woning zal de zelfde weg worden gebruikt en dezelfde frequentie. De verbouwing van de schuur naar woning zal wel zorgen voor een geringe permanente verandering van stikstofuitstoot. De woning zal meer stikstofdepositie hebben dan een schuur. Echter zijn de PAS-gebieden ver weg van het plangebied. Deze gebieden liggen op 8,5 en 10 kilometer afstand. Gezien deze afstanden en de geringe toename van stikstofuitstoot wordt een overschrijding van de stikstofdepositie niet verwacht.

Afb. 4.1: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het NNN met in het groen 'natuur' en groene acering 'zone ondernemen metnatuur en water buiten de NNN' . Het plangebied ligt op circa 750 m van het NNN. Bron ondergrond: Atlas van Overijssel, provincie Overijssel (https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1).

Afb. 4.2: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Vecht- en Beneden-Reggegebied' (aangegeven met gele kleur). Het plangebied ligt op circa 8,5 km afstand. Bron: Atlas van Overijssel, provincie Overijssel (https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1).

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Overzicht van de bevindingen

Soortgroep	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	niet	geen	geen
Vleermuizen - vliegroutes	**mogelijk**	**mogelijk**	**zie bij 5.2**
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	**mogelijk**	**mogelijk**	**zie bij 5.2**
Vleermuizen - lichtverstoring	**mogelijk**	**mogelijk**	**zie bij 5.2**
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	negatief	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	**zeker**	**zeker**	**zie bij 5.2**
Vogels - algemene broedvogels	**mogelijk**	**mogelijk**	**zie bij 5.2**
Amfibiëen - vrijgestelde soorten	beperkt mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	niet	geen	geen

Soortgroep	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura2000 - zuurgevoeligheid	**niet**	**niet**	**geen**
Overige onderdelen NNN	**niet**	**niet**	**geen**

5.2 Conclusies en aanbevelingen

t.a.v. vleermuizen:

- Tijdens werkzaamheden dient lichtverstoring voorkomen te worden. Voorkom uitstraling van eventuele bouwlampen en andere verlichting richting de boomkronen in de nachtelijke uren;
- Werk buiten de actieve periode van vleermuizen. De actieve periode van vleermuizen is grofweg tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april-november;
- Bij de nieuwe inrichting moet lichtverstoring bij vleermuizen voorkomen worden. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat er geen verstoring van strooilicht plaatsvindt. Men dient vooral spaarzaam te zijn met verlichting aan de noordzijde van het plangebied. Ten alle tijden mogen de verlichting naar beneden te zijn gericht. Wanneer men spaarzaam is met verlichting wordt verstoring door licht voorkomen.
- Het voorkomen van lichtverstoring is essentieel voor het garanderen van de functionaliteit van het leefgebied van mogelijk voorkomende vleermuizen. Indien men spaarzaam is met licht richting en rondom de bomen aan de westzijde van het plangebied is vervolgonderzoek niet nodig.

t.a.v. jaarrond beschermde nesten:

- In de schuur zijn drie nesten vastgesteld van de boerenzwaluw. De boerenzwaluw is een jaarrond beschermd nest van categorie 5. Dat betekent dat de vogels elk jaar terugkeren naar dezelfde plek, echter deze wel flexibel genoeg zijn om zich aan te passen.

- Doordat er drie nesten van boerenzwaluwen worden vernietigd en de schuurniet meer geschikt is na de werkzaamheden dienen alternatieven te worden aangeboden

- Er dienen drie alternatieve kunstnesten te worden opgehangen aan/in de paardenstal aan de noordzijde van de schuur. Deze nesten dienen op enige afstand van elkaar te worden opgehangen. Geschikte kunstnesten zijn te vinden op de website van Vivara.

t.a.v. algemene broedvogels:

- Voer dergelijke werkzaamheden buiten het broedseizoen uit of begin buiten het broedseizoen. Het broedseizoen is geen vaste periode, maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie.

t.a.v. beschermde gebieden:

- De ontwikkelingen voortvloeiend uit de bestemmingsplanwijziging leiden niet tot effecten op doelstellingen of kernkwaliteiten van beschermde natuurgebieden (Natura2000 en Natuurnetwerk Nederland). Vervolgonderzoek is niet aan de orde.

t.a.v. zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van álle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden;

- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

6 WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geld. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermde Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Natuurnetwerk Nederland** (**NNN**) komt voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Overijssel. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het **NNN** is sprake van een natuurbestemming. Binnen het **NNN** zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De begrenzing en doelstellingen van **NNN** worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.